

KALAALLIT NUNANNI NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT - GRØNLANDS SELVSTYRE

Aningaasaqarnermut Sulisorqarnermullu Aqutisorqarfik
Økonomi- og Personalestyrelsen

Nunatta Karsiata 2009-mut Naatsorsuutai

Imarisaasa nalunaarsorsimaffiat

Nunatta karsiata naatsorsuutaasa atuarnissaannut ilitsersuut	2
Nunatta karsiata naatsorsuutaasa akuerineqarnerat	2
2009-mut nalunaarut	4
Naatsorsuusioriaaseq	15
Naatsorsuusioriaaseq atorreqartoq	17
Ukiumut 2009-mut angusat	20
31.12.2009-mi killiffik	22
Ukiunut pingasunut kingullernut angusat	23
Pisussaaffiusinnaasut	24

Landskarsip naatsorsuutaanik atuaanissamut iliitersuut

Naatsorsuutit, naatsorsuutit pingaarnernik, ilanngussamillu imaqarput, taannalu nalunaarsuiffinnik immikkoortitaakkanik imaqarluni.

Naatsorsuutit pingaarnernit

Naatsorsuutit pingaarnernit tassaapput nalunaarusiaq aammalu inerniliinermi nalunaarsugartalik.

Missingersuusiami annertuumik nikingassutaasut nalunaarusiami nassuiaassuteqarfigineqarput. Tamatumalu saniatigut, ukiuni kingullerni pingasuni, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnikkut ineriartorsimanerat paasissutissiissutigineqarluni.

Malittarisassat 1992 – imi atuutilersut malillugit inernera nassaarineqarpoq, tassa Namminersorlutik Oqartussat ataatsimoortumik isertitaat, ingerlatsinermut aningaasartuutaat, sanaartornermi aningaasartuutaat taavalu aningaasat attartortitaat matumani pineqarput. Taanna aamma taaneqartarpoq naatsorsuutit DAU. Sanaartornermi aningaasartuutit, 2000 – imiilli, aningaasaliissutigineqartut tamakkerlugit, aningaasartuutit allanneqarput, matumanimi aningaasaliissutaasut, missingersuusiornermi teknikikkut periuseq atorlugu Sanaartornermi Nutarterinermilu Aningaasaateqarfimmut inissinneqarmata.

Inerniliinermi nalunaarummi, isertitat iluarnaarutaanngitsutut nalunaarsorneqarput.

Inerneranut nalunaarsukkani, naatsorsuutit paasineqarnissaat siunertaralugu pisa-riaqartutut isigineqartuni, oqaaseqaatitigut itisiliisoqarpoq nassuiaasoqarluniluunniit.

Ilanngussaq

Landskarsip naatsorsuutai, ilanngussaq, immikkoortunik sisamanik imaqarpoq:

1. Atuaanissamut iliitersuut.
2. Kontonut pingaarnernut tunngatillugu inerniliinermik nalunaarut.
3. Aningaasaliissutinut atasumik, suliaqarfiit ataasiakkaat pillugit nalunaarut naatsorsuutillu suliarineqarsimasut.
4. Inerneranut, naatsorsuutillu inernerannut atasumik nalunaarsuiffiit.

Landskarsip naatsorsuutaanik akuersissuteqarneq

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermik ingerlatsinera il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 23, 3. november 1994 – iminngaaneersumi aalajangersarneqarpoq, ukiup aningaasaliiffiusup siuliani, naatsorsuutit kukkunerisuiikkat, kingusinnerpaamik Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni saqqummiunneqartassasut.

Naatsorsuuserisoqarfimmik akuerisaasumik, naatsorsuutit kukkunerisuiussamik Inatsisartut atorfinitsitsipput. Kukkunerisuiusut naatsorsuutit uppersarlugit atsiusavaat. Taanna naatsorsuutini allaqqareerpoq.

Naalakkersuisut sinnerlugit, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup, naatsorsuutit Inatsisartunut saqqummiutissavai. Inatsisartut naatsorsuutit, Inatsisartut Kukkunerisuiinermut Ataatsimiititaliaanut nassiuutissavaat, taanna kukkunerisuiinermik ataatsimiititaliamik taaneqartarpoq. Kukkunerisuiinermut Ataatsimiititaliaq, kukkunerisuiusut, kukkunerisuiinermi nalunaarsuiffimmik tunineqassaaq, taavalu nalunaarsuiffimmut allakkatigut, innersuussutinut aammalu oqaaseqatinut Naalakkersuisut akissuteqaqqullugit qinnuigineqassapput.

Kukkunerisuiinermut Ataatsimiititaliap, aningaasartuutit isertitallu, aningaasaliissutigineqartut tunngavilugit eqqortumik atorineqarsimanersut nalilersussavai, aningaasaliissutigineqartut sunniutaat, akuersissuteqarnermi naatsorsuutigisatut akuersissutaasunut naapertuunnersut, aammalu Namminersorlutik Oqartussat pigi-

saat nalillit nalilersorneqassapput, aammalu aningaasatigut illersorneqarsinnaasumik atorneqarsimanersut nalilersorneqassallutik.

Tamatuma saniatigut Kukkunersiunermit Ataatsimiititaliap, kukkunersiunermi nalunaarsuiffik naatsorsuuserisut akuerisaasut suliaat isummerfigissavaa, taamatuttaarlu Naalakkersuisut nalunaarsuiffimmut akissutaat isummerfigissallugu.

Kukkunersiunermit Ataatsimiititaliaq isumaliutissiisummik suliaqassaaq, taanna ataatsimiititaliap naatsorsuutitut isummersuutaanik imaqassaaq. Isumaliutissiisut pineqartoq, landskarsip naatsorsuutaannik Inatsisartut suliarinninnerani ilaassaaq.

2009 pillugu nalunaarut

Ukiumi inernerit

Landskarsi 2009-mi 950 mio. kr.-nik amigartooruteqarpoq, 1.005 mio. kr.-nik amigartooruteqartussatut tapiissutitut aningaasaliissutit ilanngullugit missingersuusiorneqarsimalluni.

Landskarsi aatsaat taama annertutigisumik amigartooruteqarpoq. Ukiumut amigartoorutaasut isertitat 16 pct.-iisut naleqarput.

Ukiut siuliinut sanilliullugu 2009-mi namminersortut suliffeqarfiini aningaasaqarnikkut annikinnerusumik ingerlatsisoqarpoq. Inuit suliffissaaleqisut amerlassusaat suli annikippoq, 2009-mili amerlisimallutik. Taamaalilluni 2009-p affaani kingullermi suliffissaaleqisut 2008-mi piffissap assinganut naleqqiullugu 25 pct.-inik amerlanerupput, sulili ukiuni 2004-mit 2007-mut naleqqiullugu ikinnerullutik. Takornariaqarneq kiisalu raajanik aalisakkanillu avammut tunisineq appariarsimapput. Taamaattoq sanaartormermik suliaqarneq suli annertuvoq, pingaartumik Nuummi. Tamakku saniatigut aatsitassanik avammut tunisineq appariarsimavoq.

Tassa namminersortut suliffeqarfiini tamakkiisumik suliaqarneq annikillisimavoq. Akerlianilli pisortat suliffeqarfiini suliaqarneq annertusisimalluni, tamatumalu landskarsip amigartooruteqarnera annertuseriartippaa.

Inatsisartut 2009-mi 441 mio. kr.-nik amigartooruteqassallutik aallaqqaammut naatsorsuusaluarput. Taakkunanga amigartooruteqarnissamut annertuumik suli sanaartorneq pissutaatinneqarpoq, ilaatigut Sisimiuni erngup nukinganik nukissiorfilliortoqarneq aamma ilinniartitaanermi suliniuteqarneq pissutigalugit. Ukiup ingerlanerani Landskarsip aningaasaqarnertigut inissisimanagera ajorseriarpoq, tamatumani missingersuutitigut amigartoorutit tamarmiusut 1.005 mio. kr.-nik amerlassuseqalerput. Juni 2009-mi Royal Greenland A/S-p aktianik pigisaqarnera taarsigassarsiaalu pillugit 500 mio. kr.-nik taperneqartariaqarsimavoq, ukiullu naalernerani Qaasuitsup Kommunia 53 mio. kr.-nik taarsigassarsitinneqarluni.

Tamaasa ataatsimut isigalugit 2009-mi aningaasanik aqutsineq annertuseriangaatsiarsimavoq. Ingerlatsinermut aningaasartuutit tapiissutillu tamarmiusut 2008-mit 2009-mut 18,8 pct.-nik annertuseriarput, akerlianik isertitat taamaallaat 1,9 pct.-nik annertuseriarlutik.

19. oktober 2007-mi nioqputissat eqqunneqarnerannut akitsuutit arlallit qaffanneqarput. Tassani ilaatigut pineqarput tupat, viinnit imigassallu kimittuut. Akitsuutinik qaffaaneq taanna Landskarsimut 100 mio. kr.-t missaannik isertitaqartitsinerulissasoq naatsorsuutigineqareerpoq. Akitsuutinilli qaffaareernerup kingorna nioqputissanik taakkuninnga eqqussuineq annertuumik appariarsimavoq, taamaalilluni nioqputissanut eqqunneqartunut akitsuutit aqqutigalugit isertitat 2007-mit 2008-mut allannguu-teqanngillat, 2009-milu appariaallassimallutik.

Takussutissiami ataaniittumi 2007-mi, 2008-mi aamma 2009-mi naatsorsuutit tamarmiusut takuneqarsinnaapput. Takussutissiap aamma imarai 2009-mut naatsorsuutit (aningaasanut inatsit + ilassutitut aningaasaliissutit), kiisalu 2009-mut naatsorsuutit aamma 2009-mut missingersuutit nikingassutaat.

Landskarsip inernereri	2007	2008	2009	2009	2009
Mio. kr.	Naatsors.	Naatsors.	Naatsors.	Missinger.	Nikingass.
Ingerlatsinermit aningaasartuutit	2.618	2.789	2.973	2.998	25
Aningaasartuutit inatsisitigut pituttorsimasut	760	811	850	923	73
Tapiissutit	1.516	1.588	2.229	2.248	19
Sanaartorneq	1.003	929	807	815	8
Isertitat	-5.631	-5.800	-5.910	-5.979	-69
IST-inernereri	267	318	950	1.005	55

- (minus) Naatsorsuutitigut Missingersuutitigullu isertitat takutippaat. Nikingassutini takuneqarsinnaapput missingersuutitut naleqqiullugu aningaasatigut iluanaarutit annikinnerusut, aningaasartuutit annikinnerusut imaluunniit isertitaqarneruneq. Ingerlatsinermit,- Sanaartorneq,- aamma Taarsigassarsititsinermit inernertut inernerusut naatsorsorneqarput (IST-inernereri).

2009-mut aningaasanut inatsimmi 441 mio. kr.-nik amigartooruteqarnissaq akuersissutigineqarpoq. Naalakkersuisut ukiup ingerlanerani suliassat Inatsisartut Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliaannut saqqummiuttarpaat, taakku aningaasaliissutissatigut 564 mio. kr.-nik amigartooruteqarnissaq akuersissutigivaat. Taamaalilluni missingersuutitigut amigartoorutit tamarmiusut 1.005 mio. kr.-upput. Suliassat tamarmiusut Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap 2009-mut akuersissutigisimasaat ukiumut ilassutitut aningaasaliissutissat inatsisaat 2010-mi upernaakkut Inatsisartunut nassiunneqarput.

Sanaartorneqarmut nutarterinermullu aningaasaateqarfimmi missingersuusioriaaseq ukioq 2000-mi pilersinneqarpoq, tassunga suliniutit ataasiakkaat eqqarsaatigalugit sanaartornissamut ukiumoortumik aningaasaliissutissatut akuersissutigineqartut nuunneqartarput. Taamaalilluni ukiumi pineqartumi sanaartornissamut aningaasasat akuersissutigineqartut ukiuni ataasiakkaani aningaasartuutissatut nalilersorneqartarput. Sanaartorneqit ingerlanneqarnerat ilutigalugu aningaasaateqarfimmi aningaasartuutit ilanngaatigineqartarput. 2009-mi sanaartorneq 749 mio. kr.-nik aningaasartorfiuvoq, 2008-milu sanaartorneqarmut naleqqiullugu 86 mio. kr.-nik aningaasartorfiunnginnerulluni. 2009-mi sanaartorneqarmut nutarterinermullu aningaasaateqarfimmut 60 mio. kr.-t nuunneqarput.

Kisitsisit pingaarnerit ataasiakkaat takussutissiani tulluuttuni nassuiarneqarput.

Ingerlatsinermit aningaasartuutit

Suliffeqarfiit allaffissornerullu ingerlanneqarnerinut aningaasartuutissarpiaat aningaasaliissutit sinaakkutissaattut ingerlatsinermit aningaasaliissutit tunniunneqarput.

Ingerlatsinermi aningaasartuutit	2007	2008	2009	2009	2009
Mio. kr.	Naatsors.	Naatsors.	Naatsors.	Missing.	Nikin.
Allaffissor- neq	478	523	558	556	-2
Ilaqtariit pillugit suliaqarneq	362	375	407	412	5
Peqqissuseq	967	1.054	1.116	1.132	16
Kulturi, ilinniartitaaneq, ilisimatusar- neq ilageeqarnerlu	552	580	621	616	-5
Suliffeqarfiit ilanngaattissat peereer- lugit aqunneqartut	10	6	6	6	0
Inuussutissarsiorneq, aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	119	104	119	122	3
Ingerlatsinermi aningaasartuutit allat	129	147	145	153	8
Ingerlatsinermi aningaasartuutit	2.618	2.789	2.973	2.998	25

Missingersuusiordermut sanilliullugu 2 mio. kr.-t ataatsiarlugit 2009-mi allaffissor-
nermi atuinerusoqarpoq.

Ilaqtariit pillugit suliaqarnermi 412 mio. kr.-nik aningaasartuuteqartoqassasoq mis-
singersuusiorderoqarpoq. Taamaattoq 5 mio. kr.-nik atuinikinnerusoqarsimavoq. Atui-
nikinneruneq pivoq innarluutilinnut paaqqinnittarfinni kiisalu meeqqat inuusuttullu
pillugit immikkut ittumik suliniuteqarfinni.

Peqqinnissatigut suliaqarnermi 1.132 mio. kr.-nik missingersuusiordermanermut sanil-
liullugu 16 mio. kr.-nik atuinikinnerusoqarpoq. Atuinikinneruneq kontoni amerlanerni
agguataaqqavoq.

Kultureqarnermi, ilinniartitaanermi aamma ilageeqarnermi 616 mio. kr.-tut missi-
ngersuutit saniatigut 5 mio. kr.-nik aningaasartuuteqartoqarpoq. Nangitsiviusumik
ilinniartitaanerit ilinniarnertuunngorniarfiillu aningaasartuuteqarneruffiupput.

Kiisalu aningaasartuutit allat eqqarsaatigalugit 153 mio. kr.-tut missingersuusiorderfiu-
sunut sanilliullugu 8 mio. kr.-nik atuinikinneruffiupput. Tamatumunnga pingaarnertut
tunngaviuvoq aningaasanut inatsimmi sillimmatissat tamakkiisumik ator-neqarsiman-
nginnerat.

Aningaasartuutit inatsisitigut pituttorsimasut

Tiguisussat aalajangersimasut aalajangersimasumik sullinneqarnissamik pisinnaa-
titaaffeqartut immikkut ittumik inatsisiliorfigineqarsimasut pineqartillugit, kiisalu tun-
niunneqartussat annertussusissaat imaluunniit naatsorsuiner-
mut tunngaviusut inat-
simmik immikkut ittumik aalajangiiffigineqarnerisigut aningaasaliissutissat inatsisinut
pituttorsimasut tunniunneqartarput.

Aningaasartuutit inatsisitigut pituttorsimasut	2007	2008	2009	2009	2009
Mio. kr.	Naatsors.	Naatsors.	Naatsors.	Missing.	Nikingas.
Ilaqtariit pillugit suliaqarneq	564	599	618	683	64
Ilinniartitaaneq	162	175	200	205	5
Ineqarneq	1	2	2	1	-1
Aningaasartuutit allat inatsisitigut Pituttorsimasut	33	35	30	35	5
Inatsisitigut pituttorsimasut	760	811	850	923	73

Ilaqtariit pillugit suliaqarnermi 64 mio. kr.-nik atuinikinnerusoqarpoq.

Ulloq 1. juli 2007 utoqqalineri pensionisiat qaffanneqarput. Tamatuma kingorna utoqqalineri pensionisialik namminerisaminik isertitaqanngitsoq ukiut 55.000 kr.-nik pisartagaqalerpoq, tassa aapparisaq imaluunniit inooqatigisaq isertitai apeqqutaatinnagit. Ilutigalugu utoqqalineri pensionisiaqalernissamut ukiorisat 63-niit 65-inut qaffariartinneqarput. 65-nik ukioqalersimanissaq 1. januar 2010-mi atuutsinneqalerpoq. Missingersuusiortarnissamut piumasaqaatit ingerlaavartumik allanngorartinnerisa nalaanni utoqqalinersiuteqalernissamut aningaasartuutissat missingersuusiortarnissaat ajornakusoorsimavoq.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup inunnut tunngatillugu kisitsisitigut paasissutissiissutaa 2007-meersoq tunngavigalugu Ilaqtariinnermut Naalakkersuisoqarfiup utoqqalineri pensionisiaqarnermut aningaasartuutissat 2009-mi 343 mio. kr.-niussasut naatsorsorpaa. paasinarsivoq pisariaqartitsineriut sanilliullugu 32 mio. kr.-nik amerlanerusut. Taamaattumik 2010-mut aningaasanut inatsimmi aningaasartuutissat 296 mio. kr.-nut apparneqarput. Utoqqalinersiutit utoqqalinersiutillit komunitut najugaqarfiinit aqunneqarput.

Kisitsisinut qularnaqutaavoq utoqqalineri pensionisiallit ataasiakkaat utoqqalineri pensionisiat saniatigut isertitaat qanoq annertuginersut. Ilaatigut inuiaqatigiinni akit qanoq annertuginersut aamma suliassaqartitsineriut pissutsit tassunga atassuteqarput. 2009-mi akit pitsaasuusimapput, taamaammallu utoqqalineri pensionisiat saniatigut sulilluni isertitaqarnissaq periarfissagissaarsimavoq.

Utoqqalineri pensionisiant aningaasartuutit 2006-mi 228 mio. kr.-nit 2009-mi 311 mio. kr.-nut amerleriarsimapput. Amerleriaat ukiut pingasut ingerlanerini 36 pct.-tut annertutigivoq.

Siusinaartumik pensionisialinnut aningaasartuutissat 162 mio. kr.-nut missingersuusiorneqarput, kisiannili siusinaartumik pensionisiaqalersut naatsorsuutigisamik ikinerunerat pissutigalugu atuneq 17 mio. kr.-nik annikinnerulluni.

Siusinaartumik pensionisialinnut aningaasartuutit qanoq annertuginissaannut apeqqutaasarpup siusinaartumik pensionisiallit qanoq amerlatiginerat, ilaatigullu isertitaasa akileraaruserneqartussat qanoq annertutiginerat, tassa siusinaartumik pensioni-

siat minnerpaamik 20 pct.-ii utoqqalinermi pensionisiallit pisarmatikkit. Aaqqissuus-saq utoqqalinermi pensionisiallit kommunitut najugaqarfiinit aqunneqarpoq.

Meeqqanut tapiissutit qanoq isertitaqarnermut attuumassuteqarput, aamma appa-sinnerpaamik kiisalu akunnattumik isertitaqartartunut 1.527 kr.-nik aamma 673 kr.-nik 1. juli 2008-mi qaffanneqarlutik. Taamaattumik meeqqanut tapiissutit annertu-siartussasut naatsorsuutigineqarsimavoq. Kisianni angajoqqaat isertitaasa annertu-sinerata nassatarivaa isertitaqarneq aallaavigalugu tapiissutisisartut taakku ikileriar-nerat. Tamatuma kinguneranik 11 mio. kr.-nik atuinikinnerusoqarpoq. Taamaattumik 2010-mut aningaasanut inatsimmi aningaasartuutigineqartussatut naatsorsuutigine-qartut 8 mio. kr.-nik apparneqarput.

Ineqarnermut tapiissutitut aningaasartuutit ilaqtariit ataasiakkaat ineqarnermut aki-liutaannut, ilaqtariit amerlassusaannut taakkulu isersititaannut attuumassuteqarput. Suliassaqarfimmi tassani 2009-mi 5 mio. kr.-nik aningaasartuutikinnerusoqarpoq.

Ilinniartitaanermi aningaasatigut ikiorsiissutitut meeqqanullu tapiissutitut 5 mio. kr.-nik atuinikinnerusoqarpoq. Immikkut ittumik ilinniartitaanermi suliniutinut atatillugu aningaasaliissutit qaffanneqarput. Aningaasanut inatsimmi naatsorsuutigineqartumit ilinniagaqartut ikinnerulaarput.

Tapiissutit

Tapiissutitut aningaasaliissutit Naalakkersuisunut ilaasortatut akisussaasuusiq inat-sisinut pituttorsimanngitsunik aningaasartuuteqartarnissaanut piginnaatippaat. Ani-ngaasartuutit tapiissutaasinnaapput, aammali suliffissuarni, ernianut aningaasartuu-tini, ernianut tapiissutini, inuussutissarsiutinut tapersiisarnermi, atorunnaarsitsiner-ni aamma taarsigassarsisitsiner-ni aningaasaliissutaasinnaallutik.

Tapiissutit	2007	2008	2009	2009	2009
Mio. kr.	Naatsors.	Naatsors.	Naatsors.	Missing.	Niking.
Allaffissor-neq	16	17	6	8	2
Kulturi ilinniartitaanerlu	204	255	277	275	-2
Inuussutissarsior-neq, aalisar-neq, piniarneq nunalerinerlu	166	181	188	204	16
Kommuninut tapiissutit	783	789	896	896	0
Sullissinissamut isumaqatigiissutit	294	279	260	260	0
Tapiissutit allat	53	68	600	603	3
Tapiissutit katillugit	1.516	1.588	2.229	2.247	19

Ilinniartitaanermi piginnaanngorsaalluni pikkorissartitsiner-nut 3 mio. kr.-nik atuinikinnerusoqarpoq kiisalu ilinniagaqartunut immikkut aningaasaliinernut 6 mio. kr.-nik atuinerusoqarluni, tassa nerisaqarnermut ineqarnermullu, akiliunneqarluni angala-ner-nut, pigisanik assartuiner-nut, ilinniartitsiner-ni akiliutinut il.il. Aningaasartuutit.

Inuussutissarsiorner-ni, aalisarner-ni, piniarner-ni nunaleriner-ni milu katillugit 16 mio. kr.-nik atuinikinnerusoqarpoq.

ESU-mut tunngatillugu 8 mio. kr.-nik atuinikinnerusoqarpoq, tassani pingaarnertut pissutaavoq, taarsigassarsianik naafferaalluni taarsersuinissamut amerlasuutigut tapiissuteqartoqartannginnera, tassa arlallit piffissatut killissarititaasup iluani akiliuteqarsimanngimmata, tamanna tapiissuteqarnissamut piumasaqaataavoq. Aammattaaq nutaamik taarsigassarsiniartut naatsorsuutigisamit ikinnerusimapput. Kiisalu erngup nukinganik nukissiorfeeqqanut nammineq pigineqartunut tapiissuteqartarnissatut aqqissuussamik atuisoqarsimanngilaq.

Imerkik nukissiornerissamut misissueqqaarnernut 8 mio. kr.-nik atuinikinnerusoqarpoq. Tamanna ilaatigut pissuteqarpoq naatsorsuutigisamit suliniuteqarnerup annikinnerusimaneranik, ilaatigullu suliniutit ingerlanneqarsimasut 2008-mi marloriarlutik akilerneqarsimanerannik, taamaattumillu aningaasat 2009-mi Landskarsimut utertinneqarlutik.

Sanaartorneq

Pigisanik nalilinnik pisinissamut, illuliornermut, sanaartornissamut taarsigassarsinermut, sanaartornissamut tapiissuteqarnermut, nutarterinermut il.il. Atatillugu aningaasartuuteqarnissamut Naalakkersuisunut ilaasortaq sanaartornermut aningaasaliissutit piginnaatippaat.

Ilinniartitaanermi 235 mio. kr.-t atornerqarput. Taakkunannga 118 mio. kr.-t meeqqat atuarfiinik nutarterinermut allilerinermullu atornerqarput kiisalu 27 mio. kr.-t efterskoqarnermut il.il. Atorneqarlutik. Inuusutissarsiutigalugu ilinniarfiit allilerneqarnerinut kiisalu ilinniartut inaannut 32-nut 45 mio. kr.-t atornerqarput. Taakkua saniatigut ilinniartut ineqarfissaannik sanaartornermut 39 mio. kr.-t atornerqarput.

Ineqarnermut atatillugu piginneqatigiilluni inissianut namminerlu illuliornermut taarsigassarsiatut 27 mio. kr.-t atornerqarput.

Attartugassanik sanaartornermi attartugassaagallartunik sanaartornermut 39 mio. kr.-t atornerqarput aamma aserfallatsaaliisimannginnermut ikiorsiissutitut 36 mio. kr.-t atornerqarlutik kiisalu inissiat isaternissaannut 16 mio. kr.-t kommuninut nuunneqarlutik. Tamakkua saniatigut inissianut attartorneqartartunut kommuninit napparneqartunut 36 mio. kr.-t tapiissutittut tunniunneqarput.

Nunaqarfinni avinngarussimasunilu nammineq illuliassanut, BSU-tut illuutigineqartut iluarsaannissaannut kiisalu BSU-tut illuutigineqartut nutarternissaannut 14 mio. kr.-t atornerqarput. Nunaqarfinni avinngarussimasunilu Naalakkersuisut iliuusissaasa naammassineqarnissaannut kingusinnerusukkut atugassat 42 mio. kr.-t Sanaartornermi nutarterinermilu aningaasaateqarfimmut nuunneqarput.

Sumiiffinni nutaani sanaartorfigiuminarsaanissamut, innaallagissamik,- imermik-aamma kiassarnermik pilersuinermi kiisalu erngup nukinganik nukissiorfinnik nutaanik sanaartornissamut nutarterinissamullu Nukissiorfiit Landskarsimit 273 mio. kr.-nik taarsigassarsipput.

Sanaartornermi nutarterinermilu aningaasaateqarfiup aningaasaatai 2009-mi 60 mio. kr.-nik amerlineqarput, 2009-llu naanerani katillugit 925 mio. kr.-nik aningaasaateqarluni.

Sanaartornermi nutarterinermilu aningaasaateqarfik

Mio. kr.	2009		Aningaasaat. Inissisim. Ukiup naanerani u- 2009-mi allannguuninngasuu- tit	
	Nuunneqartut	Atorneqartut	tit	tit
Ilaqtariinneq peqqinnissarlu	53	58	-5	38
Ilinniartitaaneq il.il.	231	235	-4	223
Pisortatigut suliat	265	305	-40	136
Ineqarneq	216	148	68	481
Sanaartornermi aningaasartuutit allat	42	0	42	47
Katillugit	807	747	60	925

Sanaartornermi suliniutissat piviusut 2009-mut ukiullu siuliinut aningaasanut inatsimmut ilaatinneqartut naammassineqarnissaannut inaarsarneqarnissaannullu Sanaartornermi nutarterinermilu aningaasaateqarfimmi aningaasaatit inissinneqarput. Pingaartumik inissialiornermi ilinniartitaanermilu, taakkununga ilanngullugit meeqqat atuarmiinut atatillugu sanaartugassat naammassineqarnissaat kinguaattooqqangaatsiarput.

Isertitat

Isertitat inatsisitigut pituttorsimasut inatsisitigullu pituttugaangitsut pissarsiarinissaannut Naalakkersuisunut ilaasortatut akisussaasuusoq isertitassatut aningaasaliissut piginnaatippaat. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut naalagaaffiup tapiissutai kiisalu akileraarutit akitsuutillu isertitassatut aningaasaliissutigineqassapput.

Aningaasanut inatsimmi naatsorsuutigineqartumit isertitat 69 mio. kr.-nik ikinnerupput.

Isertitat Mio. kr.	2007	2008	2009	2009	2009
	Naatsors.	Naatsors.	Naatsors.	Missin.	Niking.
Isertitassatut isumaqatigiissutaasut	-3.555	-3.661	-3.799	-3.799	0
Toqqaannartumik akileraarutit	-849	-876	-828	-848	-20
Toqqaannanngitsumik akileraarutit	-740	-792	-776	-782	-6
Aningaasaliussat ernialersorneqartut	-282	-241	-286	-256	30
Landskarsimit taarsigassarsiat akilersorneqarnerat	-159	-179	-178	-204	-26
Isertitat allat	-45	-51	-41	-88	-47
Isertitat katillugit	-5.631	-5.800	-5.910	-5.979	-69

Namminersorlutik Oqartussat isertitaasa 64 pct.-iisa missaat imaluunniit 3.799 mio. kr.-t naalagaaffimmit tapiissutaapput, EU-mik isumaqatigiissutaapput kiisalu allatigut isumaqatigiissutitut isertitaallutik.

Toqqaannartumik akileraarutitigut 828 mio. kr.-t isertinneqarput, imaluunniit missingersuusiornermut sanilliullugu 20 mio. kr.-nik ikinnerullutik. Nunamut tamarmut akileraarutitigut isertinneqarput 726 mio. kr.-t, immikkut ittumik nunamut tamarmut akileraarutitigut, tassunga ilanngullugu ingerlatsiviup isertitaminit akileraarutaanit 81 mio. kr.-t kiisalu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa isertitaanit akileraarutinit 21 mio. kr.-t isertinneqarput.

1. januar 2007 aallarnerfigalugu akileraartarnermik aqutsineq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut qitiusutut nuunneqarpoq, kiisalu 1. april 2008 aallarnerfigalugu akiliisitsiniartarneq aamma Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut katersuutsinneqarluni. Akiliisitsiniartarnerup qitiusumut inissinneqarneraniilli Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup Namminersorlutik Oqartussat, kommunit pisortatigullu suliffeqarfiit allat sinnerlugit pisassanik akiliisitsiniartarneq ingerlattarpaa.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik assigalugu sulisitsisunut innuttaasunullu qitiusumik ingerlatsineq unammillernarsimavoq. Allangortiterineq isertitatigut akileraarusiisarnermut nalornissuteqartarnermik nassataqarpoq. Mianersuuteqartarnissaq eqqarsaatigalugu nalornissuteqartarneq taanna inissinneqarpoq. Ukiuni 2007-mi aamma 2008-mi Akileraarutit A-t sulisitsisuni naatsorsuusiorneqanngitsut inissinneqarput. Taakkua saniatigut Akileraarutitut A-nut naatsorsorneqanngitsunut inissiinerit sulisitsisuniittut akileraarutissat sinnerinut Akileraarutinullu B-nut 2009-mi inissinneqarput. Akileraarutissat sinnerinut Akileraarutinullu B-nut akilerneqanngitsunut inissiinerit 2007-mit 2009-mut matussusiipput. Inissiinerit taakku nassatarivaat 2009-mi naatsorsuutit missingersuusiornermut sanilliullugu ikinnerunerat.

Toqqaannartumik akileraarutit 776 mio.kr.-nik isertitaqarfiupput, tassa naatsorsuutigisamit 6 mio. kr.-nik ikinnerullutik.

Nioqqutissat eqqunneqarnerannut akitsuutit 2009-mi naatsorsuutigineqartumit 32 mio. kr.-nik isertitakiffiunerupput kiisalu 2008-mi naatsorsuutigineqartumit 19 mio. kr.-nik isertitakiffiunerullutik.

Tupaniq eqqussineq 183 mio. kr.-nik isertitaqarfiuvoq, tassa 2008-mut sanilliullugu 9 mio. kr.-nik annikinnerusumik. Viinninik imigassanillu kimittuunik eqqussineq 241 mio. kr.-nik isertitaqarfiuvoq, tassa 2008-mut sanilliullugu 6 mio. kr.-nik amerlanerusunik. Mineralvandinut aamma poortuutitut akitsuutit 2009-mi 36 mio. kr.-nik isertitaqarfiupput, akerlianik 2008-mi 38 mio. kr.-nik isertitaqarfiullutik. Biiliniq eqqussineq 32 mio. kr.-nik isertitaqarfiuvoq, tamanna 2008-mut naleqqiullugu 14 mio. kr.-nik isertitakiffiuneruvoq.

Kalaallit Nunaanni qamutit motooriinut akitsuutit 55 mio. kr.-nik isertitaqarfiuvoq, tassa 2008-mut missingersuusiornermullu naleqqiullugu 2 mio. kr.-nik isertitaqarfiune-

rulluni. Tamatuma takutippaa biilit suli amerliartortut, kisianni arrinnerusumik amerliartortut.

Raajanut akitsuutit 15 mio. kr.-nik isertitaqarfiupput. Tunisinermi akigitinneqartut 2009-p aasaa tikillugu qaffakkiartorsimapput, tamatuma kingorna akigitinneqartut appariaaallassimallutik . Tunisinermi akigitinneqartut agguaqatigiissillugu kiilumut 16 kr.-usimapput, tassa akigitinneqartut minnerpaaffissaannit kiilumut 13 kr.-usumit anertunerullutik.

Piginnegatigiilluni inissianik namminerlu illussanik sanaartornerup ineriartornerata, kiisalu inissianik nammineq pigisassanik tuniniaanerulernerup aamma attartortumit piginnittumut inissiassanik aaqqissuussinerup kingunerisaanik naqissusiinikkut akitsuutit, pingaartumik pigisat nalillit eqqarsaatigalugit, naatsorsuutigisamit 10 mio. kr.-nik isertitaqarfiunerupput. 2008-mut naleqqiullugu 3 mio. kr.-nik isertitakiffiuneruvoq.

Suliffeqarfinnut akitsuut akissarsiat tunniunneqartut 0,9 procentiattut annertutigisoq 1. januar 2007 atuutilersinneqartoq 67 mio. kr.-nik isertitaqarfiuvoq, tassa naatsorsuutigisamit 10 mio. kr.-nik amerlanerusunik. Tamanna pissuteqarpoq, siusinnerusukkut naatsorsuusiortarnermut sanilliullugu 2009-mi naleqqussaasoqarsimanera.

Aningaasaatit ernialersorneqarnerat 30 mio. kr.-nik isertitaqarfiuneruvoq. Nikingasut annerpaaq tassaavoq, ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit isertitat 60 mio. kr.-usussatut naatsorsuutigineqarsimagaluarlutik 101 mio. kr.-unerat. Taama annertutigisumik isertitaqarnermut pissutaavoq, Namminersorlutik Oqartussat obligationiutaat ukiaanerani 637 mio. kr.-nik ikilisinneqarnerat. Obligationit nalingat aningaasatigut ajornartorsiornerup aallartinneraniilli qaffakkiartorsimapput, qaffakkiartornerlu taanna tunisaqarnikkut piviusunngortinneqarpoq, tassa isertitatut naatsorsorneqarput. Tamakkua saniatigut ukiumoortumik obligationit erniaasa ilanngussaannik 2. januar nalinginnaasumik erniat tunniunneqartarput, tunisinerlili ullormi tunisiffimmit erniat aamma pissarsiarineqartarput. Tassa obligationit tunisat taakku 2009-mi ukiunut marlungajannut erniat naatsorsuusiornermi pissarsiarineqarput.

BSU-mut tunngatillugu 2009-mi taarsigassarsiat misissorneqarnerat ingerlateqqinneqarpoq, tamatumalu kingunerivaa, taarsigassarsiat arlallit taarsigassarsianut erniaqanngitsunut naafferaallunilu taarsorsornertaqanngitsunut allanngortinneqarnerat imaluunniit akiitsut sinneruttut isumakkeerfigineqarnerat. Taamaattumik isertitanut kontoni taakkunani annertuumik nikingassuteqartoqarpoq.

ESU-mut tunngatillugu taarsigassarsiat ukiuni marlunni inatsisitigut unitsikkallarnerqarput, taarsigassarsisimasullu arlallit tamanna atorsimavaat. Tamatuma kingorna akiitsut amerliartorsimapput.

Inaarutaasumik oqaaseqaatit

Ukiup tamarmiusumik inernerivaa 950 mio. kr.-nik amigartooruteqarneq. Taakkunannga 200 mio. kr.-t erngup nukanginik nukissiorfiliornissaq siunertaralugu Nukissiorfinnut immikkut ittumik taarsigassarsissutigineqarput, taakkulu utertillugit akilerneqassapput. Taakku saniatigut Royal Greenland A/S 250 mio. kr.-nik taarsigassar-

sitinneqarpoq kiisalu Qaasuitsup Kommunian 53 mio. kr.-nik taarsigassarsitinneqarluni, taakkulu aamma utertillugit akilernerqassapput. Aammattaaq Royal Greenland A/S-p aktiatigut aningaasaatai 250 mio. kr.-nik annertusineqarput. Tamakku tamaasa isigalugit landskarsimi naatsorsuutit missingersuutitut naleqqiullugu 55 mio. kr.-nik pitsanngoriaateqarput, tamanna naammagisimaarnarpoq. Kisianni 2009 tikillugu aningaasarsiornikkut ingerlalluarnarup nalaani ingerlatsinerlutit aningaasartuutit tamarmiusut isertitanut naleqqiullutik sukkanerusumik amerliartorsimapput. Taamaattumik ukiuni aggersuni aningaasatigut aqutsinerup sukannernerulersinneqarnissaa pisariaqarpoq, tassa piffissaq ungasinnerusoq isigalugu aningaasartuutit isertitallu akornanni oqimaaqatigiittoqalernissaa anguniarlugu.

Landskarsimi aningaasat uninngatinneqartut tamarmiusut 2009-p naanerani 1.319 mio. kr.-upput. Taakkunannga 286 mio. kr.-t naalagaaffiup 2010 januaarimut siu-moortumik tapiissutigivai. Aningaasanit uninngasuutigineqartunit 925 mio. kr.-t sa-naartornermi suliassanut aalajangiunneqareersunut immikkoortitaapput, tassa aningaasat tigorianaannartut atugassat 108 mio. kr.-upput.

Ukiuni aggersuni akileraarutitigut isertitassat nalorninartortaqaqarput, tassa taakku akit qaffassisusaasa allanngorarnarannut assut malussarittaramik. Suliffissaaleqinerup annertuseriarnarata taamatullu innuttaasut isertitakinnerulernerata nassatarisaanik, ilaatigullu akiliisinnaanarup ajorseriarnarannik pissuteqartumik akiliisitsiniartarnerup ajornarnerulernerata nassataanik akileraarutitigut isertitat apparsinnaapput.

Aningaasarsiornikkut ingerlanerliornermi isumaginninnermi pensionisiantut aningaasartuutit annerulernissaat naatsorsuutigineqarpoq, tassa utoqqalinnermi pensionisialiit ilassutitut isertitaqarsinnaanarnermut periarfissaat ajornerulissagami. Aammattaaq innuttaasut isertitakinnerulernerisigut isumaginninnikkut aaqqissuussanut allanut aningaasartuutit qaffattussaapput.

Ukiuni 2010-2013 IST-amigartooruteqangaatsiartussat Landskarsi missingersuuteqarpoq, pingaartumik erngup nukinganik nukissiorfiliornissat pissutigalugit, tamatumaa aningaasatigut uninngasuutigineqartut malunnartumik ikileriartittussaavai. Taakku saniatigut Namminersorlutik Oqartussat aktieselskabiutai ataasiakkaat ingerlaavartumik amigartooruteqartarput, aamma aningaasalersuinnermi ilusilersuinerup nassatarisinnavaa Landskarsip immikkut ittumik aningaasaliissuteqartarnissaa. Tassa Landskarsimi aningaasat uninngasuutigineqartut suli ikinnerulissapput. Taamaattumik Namminersorlutik Oqartussat uninngasuutit tigorianaannarut nutaanik qulakkeerinninniarpoq, naammaginartumillu aningaasanik uninngasuuteqarnissaaq atatiinnarniarlugu taarsigassarsisariaqarluni.

Naatsorsuutit uppersarlugit atsiorneqarnerat

Ukiumoortumut nalunaarut ukiumoortumullu naatsorsuutit Naalackersuisut akuersis-
sutigivaat, Inatsisartunut suliareqqitassanngorlugu tunniunneqassaaq.

Nuuk, ulloq 26. april 2010.

Palle Christiansen
Aningaasaqarnermut
Naalackersuisoq

Jan H. Lyngge-Pedersen
Naalackersuisoqarfimmi pisortaq

Kukkunersiuisup arlaannaannulluunniit qilersorsimangitsup uppernarsaalluni atsiornera

Inatsisartunut

Nunap Karsiata ukiumoortumik naatsorsuutaanik ukiumut naatsorsuusiorfiusumut 1. januar – 31. december 2009-imut tunngasunik kukkunersiuvugut, tassunga ilanngullugit nalunaarusiorneq, naatsorsuutitik uppernarsaalluni atsiorneq, naatsorsuusiaatsimik atornerqartumik misissuineq, angusanik nalunaarsuineq, naatsorsuutit inernerat, ukiuni kingullerni pingasuni angusat kiisalu pisussaaffiusinnaasut. Ukiumoortumik naatsorsuutit Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu saqqummiunneqartarput.

Ukiumoortumik naatsorsuutitut Naalakkersuisut akisussaannerat

Ukiumoortumik naatsorsuutitik Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu eqqortunik takussutissartalinnik suliaqarnissamut saqqummiussinissamullu Naalakkersuisut akisussaasuupput. Akisussaaffiup taassuma iluaniipput ilusilersuineq, atortussanngortitsineq illullu iluani nakkutilliissutitik ukiumoortumik naatsorsuutit suliarineqarnerannut saqqummiunneqarnissaannullu attuumassuteqarsinnaasunik ingerlatitsineq, tamatumani takussutissat eqqortut pingaarutilitsigut kukkusumik paasissutissiinnnginnissamik tunngavissisut pineqarput, aalajangiisuutinnagu kukkusumik paasissutissiinerup peqqusersiornermik kukkunermilluunniit pissuteqarnera kiisalu naatsorsuuseriaatsip siunertamut tulluartup toqqarneqarnissaa atornerqarnissaalu taamalu pissutsinut atuuttunut naapertuuttumik naatsorsuutitigut missingersuusiornissaq.

Kukkunersiuisup akisussaaffia kukkunersiuiunerlu ingerlanneqarsimasoq

Uagut akisussaaffigaarput ukiumoortumik naatsorsuutitik kukkunersiuisimanerput tunngavigalugu eqikkaalluni inerniliinissaq. Kukkunersiuiineq ingerlapparput kukkunersiuisarnermi maleruagassat atuuttut naapertorlugit. Maleruagassat taakku piumasaraat ileqqorissaarnissamut piumasaqaatinik naammassinninnisarput kiisalu kukkunersiuiineq pilersaarusiussagipput ingerlallugulu siunnerfigalugu ukiumoortumik naatsorsuutit pingaarutilitsigut kukkusumik paasissutissiinerit imaqqannginnissaasa isumannaarluarnissaat.

Kukkunersiorneqartut tassaapput ukiumoortumik naatsorsuutit aningaasat paasissutissallu kukkunersiuiinerit uppernarsaateqarnissaat. Iliuutsit toqqarneqartunut aalajangiisuusarput kukkunersiuisup naliliinera, tassunga ilanngullugu ukiumoortumik naatsorsuutit pingaarutilitsigut kukkusumik paasissutissiisoqarsinnaanerit, aalajangiisuutinnagu kukkusumik paasissutissiinerit peqquser-

sionermik kukkunermilluunniit pissuteqarsinnaanerat. Nalornissutaasinnaasunik naliliinermi kukkuneruisiup illup iluani nakkutilliissutit ukiumoortumik naatsorsuutit suliarineqarnerannut saqqummiunneqarnissaannullu attuumassuteqartut misissuiffigisarpai, taamaaliornermi siunertaralugu kukkuneruiinermi iliutsit pissutsinut atuuttunut eqqortumik takussutissiinersut, matumanili siunertarinagu illup iluani nakkutilliissutit qanoq atorsinnaassuseqartiginerinik naliliinissaq. Kukkuneruiinermi aamma isummerfigineqartarpoq naatsorsuusereriaaseq Naalakkersuisunit atorneqartoq tulluurtuuner-soq, naatsorsuutitigut missingersuutit atorneqartut naammaginaruunersut kiisalu ukiumoortumik naatsorsuutit ataatsimut isigalugit saqqummiunneqartussat qanoq nalilertariaqarnerat.

Isumaqarpugut kukkuneruiinitsinni uppernarsaatissatut pissarsiarisimasavut naammattut eqikkarlugulu naliliinissamut tunngavissatut atorluarsinnaallutik.

Nangaassutit

Nalunaarusiami oqaatigineqartutut akileraarutitigut isertitanut naatsorsuutininut tunngatillugu nalorni-nartoqarpoq pingaartumillu taakkununnga tunngatillugu immikkoortitanut, taamaattumik tamakkununnga nangaassuteqarpugut. Taamaattumik tunngavissaqarluta nalornissuteqarnitsinnik annertussusi-leerusunngilagut. 2008-mut ukiumut naatsorsuutininut tunngatillugu taamatuttaaq nalornissuteqarpugut, taamaattumik akileraarutitigut isertitanut naatsorsuutininut aamma taakkununnga tunngatillugu immik-koortitanut kisitsisinut imminnut naleqqiunneqartunut tunngaattillugu nalornissuteqarpugut.

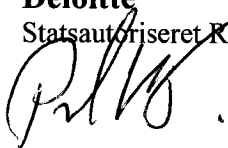
Eqikkaalluni naliliineq

Isumaqarpugut ukiumoortumik naatsorsuutit, nangaassummi allaaserineqartut kinguneriumaagassaat eqqaassanngikkaanni, eqqortumik takussutissiisut Nunap Karsiata pigisai nalillit, akiligassai aningaa-saqarniarnikkullu inissisimanagera kiisalu ukiumi naatsorsuusiorfiusumi 1. januar - 31. december 2009-imi ingerlatsinermi, sanaartornermi aningaasanillu taarsigassarsisitsinermi angusai Namminersornerul-lutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaannut naapertuupput.

Nuuk, ulloq 26. april 2010

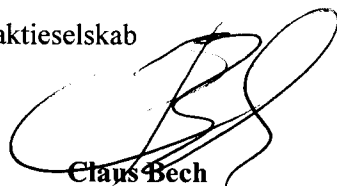
Deloitte

Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Peter A. Wistoft

Kukkuneruisartut naalagaaffimmit akuerisaasut

Claus Bech

Naatsorsuuserinermik suliaqarnermi periuseq atorneqartar-toq

Nalinginnaasumik

Landskarsip naatsorsuutaani, Inatsisartuniit aningaasaliissutigineqartut tamarmik ilaapput.

Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserinermik ingerlatsinera il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 23, 3. november 1994 – iminngaaneersaq aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuuserisarneq pillugu nalunaarutaat nr. 8, 27. februar 1995 – iminngaaneersaq aallaavigalugit naatsorsuutit suliarineqarput.

Naatsorsuutini pineqarpoq ukioq aningaasaliiffiusoq, ukiumik naatsorsuusiorfiusumik malitsiik. Ukiumut pineqartumut ilassutitut qaammatit marluk ilanngunneqarput. I Piffissami ilassutigineqartumi, ukiumi aningaasaliiffiusumi aningasartuutit isertitallu, pisiaq imaluunniit sullissineq pereersimappat, imaluunniit ukiup aningaasaliiffiusup naannginnerani pisassaqaalertoqarpat akiitsoqaalertoqarpalluunniit, pineqartut nalunaarsorneqarsinnaapput.

Nalunaarusiami kisitsisit tamarmik mio. kr. – inut qaninnernut ilivitsunngortinneqarput, ilanngussamilu 1.000 kr. – inut qaninnernut ilivitsunngortinneqarlutik. Ilivitsunngortitsineq nikingassutinik annikitsunik pilersitsisinnaavoq.

Naatsorsuutininik isumannaallisaaneq

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat missingersuutai pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 8, 29. oktober 1999 – iminngaaneersaq 2001 – imiit atuutilerpoq. Inatsimmi pineqartumi aningaasaliissutit tamarmik, immikkoortunut ukununnga tallimanut inissinneqarput: Ingerlatsinermut aningaasartuutit, inatsisitigut pisussaaffiit, ta-piissutit, sanaartorneq aamma isertitat.

Ukiut siuliinut naleqqersuussinissaq pissutigalugu ukiuni 2007 – imi aamma 2008 -mi aallaavigisat assigisaat tunngavigalugit, ukiumi 2009 – mi isumannaallisaasoqarpoq. Inissinernut assigiinngitsunut atatillugu, ilivitsunngortitsisimasoqarsinnaavoq.

Ukiuni kingullerni pingasuni, naatsorsuuserinermi kisitsisit atorneqartut sanileriissinneqarneri, ilanngussami atuaanissamut ilitsersuummi nassuiaaserneqarput.

Ingerlatsinermut aningaasartuutit aamma ingerlatsinermi isertitat

Aningaasartuutit isertitallu pisianit sullissinernillu aallaavillit, inatsisitigut piginnittuulersinnaanermut aallaavik tunngavigalugu pereerpata nalunaarsorneqassapput. Aningaasartuutininik isertitanillu allanik nalunaarsuineq pissaaq, kisitsit nalunaarsorneqarsinnaanngorpat aammalu kingusinnerpaamik akiliiffissami kingullermi.

Ukiumi aningaasaliiffiusumi, landskarsi annertuumik piumasaqaateqarfigineqarpat, naatsorsuutininik tunniussineq sioqqullugu nalunaarsorneqarsinnaanngippat, ukiumi aningaasaliiffiusumi naatsorsuutininut, missingersuineq tunngavigalugu, piumasaqaateqarneq kontomut aningaasartuutininut atorneqartartumut nalunaarsorneqassaaq. Tamanna ukiumi aningaasaliiffiusumi kingusinnerusukkut iluarsiiqqineqassaaq, piumasaqaataalluni naammassillugu naatsorsorneqarsinnaassalluni.

Naatsorsuutininut ilanngateqanngitsumik naatsorsuuserinermi aallaavik, naatsorsuuserinermi atorneqassaaq, tamatuma kinguneranik, aningaasartuutit isertitallu, tamarmik immikkut kontonut nalunaarsorneqassapput. Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutai namminersortitat tamatumani pineqanngillat.

Sanaartornermi aningaasartuutit

1. januar 2000 – imi januarip aallaqqaataani, missingersuutini teknikkkut sanaartornermut nutarterinermullu aningaasaateqarfik pilersinneqarpoq. Suliniutinut aalajangersimasunut, sanaartornermik nutarterinermillu siunertalinnut aningaasaliissutaasut tamarmik aningaasaateqarfimmuut nuutsinneqarput. Taamaammat aningaasaliissutit tamarmik tamakkiisumik, inerniliineri nalunaarummi aningaasartuutit inisinneqarput.

Attartortitsineq

Aningaasani tigusassani allannguutit arlallit, landskarsimi inerniliinerimut nalunaarutaani DAU – imi ilaapput. (ingerlatsineri, sanaartornermi aammalu attartortitsineri inerniliinerit). Taamatutaaq Namminersorlutik Oqartussat, aktiat pisiai tunisaalu DAU – imi inerniliineri ilaapput.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa, landskarsi aningaasanik tigusisinaanerat, DAU – imi inerniliineri ilaanngillat.

Pigisat nalilit akiitsullu

Pigisat nalilit pissarsiarinerini nalingisut allanneqassapput. Akiitsorisaq taaginnarlugu nalinganik nalilerlugu inisinneqassaaq. Namminersornerullutik Oqartussat, kommunit, suliffeqarfiillu pisortat ingerlataannut atatillugu, akiliisitsiniartarneq, 2008 – mi, qitiusumik inisinneqarluni, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit ingerlanneqalerpoq. Natsorsuutit inernerini, pisassarisat pineqartut, ” tigusassat allat” – tut inisinneqarput, illuatungaanilu kontomut ”attartukkatut piffissaq sivikitsoq atorlugu utertitassatut” inisinneqarlutik.

Aningaasanik immikkoortitsineri aallaaviit

Ajunaaruteqarneq matussuserniarlugu, makku aallaaviit tunngavigalugit immikkoortitsisoqarpoq:

Boligstøtte aqutigalugu attartortitsineq, akiligassaviit/attartugaareersut – illut ukiut marluk matuma siorna, utertinneqartut annaasaqaateqarfiginerinut immikkoortitsisoqarpoq, nutaanillu piginnittoqalinnginnerini, iluarsartuussineq aserfallatsaaliinerillu aallartinneqarput.

Boligstøtte aqutigalugu attartortitsineq, isumannaagassat allat – immikkoortitsiffiqineqarput, akiligassaq ukioq ataaseq qaangerlugu pisoqaassuseqarpat. 1999 – imiit, akiligassallit attartukkamminnik allanngortitsinissaminut periarfissinneqarput. Ukiumut marloriarluni Boligstøtte – mut akiliisoqartarpoq, attartukkalli qaammatikkaartumik akilernerqartartussaapput. Akiligassat akilernerqanngippata, akiligassavinnut inissiisoqassanngilaq, taamaallaalli ikiorsiissutinut tunniuteriaannarnut inissiisoqassalluni.

Akiitsullit assigiinngitsut akiligassaat, matumani ilaallutik ilinniartuunerimi attartukkat aamma erhvervsstøtte aqutigalugu attartukkat – immikkoortitsiffiqineqanngillat, kontot pingarnerit naleqquttut atorlugit, akiitsorisaq, Namminersornerullutik Oqartussat akiliisitsiniartarfianut akiligassap amerlassusii nalunaarutigineqareerpata, tamanna qaammatit arfinillit qaangiunnerisigut pissaaq.

Suliffeqarfiit namminersortitat

Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitaat, ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit aningaasaliissutit aallaavigalugit naatsorsuusiusapput.

Ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit aningaasaliissutit landskarsip naatsorsuutaani aningaasartuutit inisinneqassapput.

Siliffeqarfiit ilaat, landskarsimi tiguisinnaanissaq akuerineqarput, tamatumunngalu atatillugu pineqartut akornnganni isumannaagassatut inissinneqassallutik.

Tamatuma saniatigut suliffeqarfiit ilaat, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat akiitsoqarput, taakkulu landskarsip naatsorsuutaani, attartukkatut piffissaq siviisooq atorlugu taarsersugassat/tigusassamaatitut inissinneqassapput.

Tamatuma saniatigut suliffeqarfiit namminersortitat, suliffeqarfiit namminersortitat pillugit nalunaarut nr. 25, 26. november 1998 – iminngaaneersoq aallaavigalugu, suliffeqarfiup naatsorsuutaanik saqqummiussaqaassaaq.

Naatsorsuuserinermik suliaqarnermi atorneqartartup allanngortinneqarnera

Naatsorsuuserinermi periutsip atukkap ukiumiit ukiumut allanngortinneranut atatillugu, aallaqqaataaniit nalillit iluarsiifiginerisigut, ukiut siuliini naatsorsuutit kingunerisaat nalunaarsorneqassapput. Taamatut iluarsinerit landskarsip naatsorsuutaani nassuiaaserlugit suussusilersorneqassapput.

Ukiumut 2009 – mut, mio. kr. – nngorlugit inerniliinerit

Allakkiaq	Missingersuutt	Naatsorsuutitb	Nikingassute
Allaffissorneq	556	559	-2
Ilaqutariinnermut	412	408	5
Peqqinnissaqarfik	1.132	1.116	16
Ilinniartitaaneq il.il.	616	621	-5
Suliffeqarfiit namminersortitat	6	6	0
Inuuss. Aalisarneq, piniarneq aamma nunalerineq	122	119	3
Ingerlatsinermi aningsaasartuutit allat	153	145	8
Ingerlatsinermi aningsaasartuutit katillugit	2.998	2.973	25
Ilaqutariinnermut	683	618	64
Ilinniartitaaneq	205	200	5
Ineqarnermut tunngassutillit	1	2	-1
Aningsaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiit allat	35	30	5
Inatsisitigut pisussaaffiit katillugit	923	850	73
Allaffissorneq	9	6	2
Kulturimut ilinniartitaanermullu	275	277	-2
Inuuss. Aalisarneq piniarneq nunalerinerlu	204	188	16
1 Kommunitut tapiissutit il.il.	896	896	0
2 Sullissinissamik isumaqatigiissutit il.il.	260	260	0
Tapiissutit allat	603	600	3
Tapiissutit katillugit	2.247	2.229	19
Ilaqutariinneq aamma peqqissuseq	54	54	0
Ilinniartitaaneq il.il.	231	231	0
Pisortatigoortumik suliat il.il.	266	266	0
Ineqarnermut tunngassutillit	215	216	-1
Sanaartornermi	50	42	8

aningsartuutit allat			
Sanaartornermi aningsartuutit katillugit	815	808	8
Iseritat isumaqatigiissuteqarfiusut	-3.799	-3.779	0
Akilerarutit toqqaannartut	-848	-828	-20
Akilerarutit toqqaannangitsut	-782	-776	-6
Aningsasaliiffiqineqartut ernalersorneqarnerat	-256	-286	30
Landskarsimiit attartortitat akilersorneqarnerat	-204	-178	-26
Iseritat allat	-89	-41	-47
Iseritat katillugit	-5.979	-5.909	-69
Ukiumut DAU-imi inernerititaasut	1.005	950	55

Naatsorsuutit inernilererit qanorlu inissisimanerannut allakkiat ilanngussami takuneqarsinnaapput.

Naatsorsuutini inissiineq 31.12.2009, mio. kr. - ikkaartumik

Allak -kiaq	Ukiup aallartinn erani	Attartorti tat	Ukiup naanerani
	545		419
	1.548		900
3	2.093		1.320
4	62		84
5	1.248	381	1.629
6	943	234	1.177
7	159	58	217
8	1.192		781
	3.603		3.888
	0		0
9	2.690	203	2.893
	2.690		2.893
	8.387	203	8.101
4	5		9
10	1.589		1.328
11	0		0
	1.594		1.337
12	880		925
	880		925
13	5.914		5.840
	8.387		8.101

Inerniliinermut naatsorsuutillu inissisimanerannut tunngasumik allakkiat, naatsorsuutininut ilanngussatut allaqqapput.

Qammatit kingulliit pingasut inernerititaasut mio. kr. - inngorlugit

	2007	2008	2009
Allaffissorneq	478	523	559
Ilaqtariinnermut	362	375	408
Peqqissutsimut	967	1.054	1.116
Ilinniartitaaneq il.il.	552	580	621
Suliffeqafiit namminersortitat	10	6	6
Inuuss. Aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	119	104	119
Ingerlatsinermut aningaasartuutit allat	129	147	145
Ingerlatsinermut aningaasartuutit katillugit	2.618	2.789	2.973
Ilaqtariinnermut	564	599	618
Ilinniartitaanermut	162	175	200
Ineqarnermut tunngassutillit	1	2	2
Inatsisitigut aningaasartuutit allat	33	35	30
Inatsisitigut aningaasartuutit katillugit	760	811	850
Allaffissorneq	16	17	6
Kulturi ilinniartitaanerlu	204	255	277
Inuuss.Aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	166	181	188
Kommuninut tapiissutit il.il.	783	789	896
Sullissinissamut isumaqatigiissutit il.il..	294	279	260
Tapiissutit allat	53	68	600
Tapiissutit katillugit	1.516	1.588	2.229
Ilaqtariinneq peqqissuserlu	38	45	54
Ilinniartitaaneq il.il.	243	237	231
Pisortatigoortumik suliat il.il.	420	350	266
Ineqarnermut tunngassutillit	297	315	216
Sanaartornermi aningaasartuutit allat	4	-17	42
Sanaartornermi aningaasartuutit katillugit	1.003	929	808
Isertitat isumaqatigiissuteqarfiusut	-3.555	-3.661	-3.799
Akileraarutit toqqaannartut	-849	-876	-828
Akileraarutit toqqaannangitsut	-740	-792	-776
Aningaasaliissutaasut ernialersorneqarnerat	-282	-241	-286
Landskarsimit attartukkat akilersorneqarnerat	-159	-179	-178
Isertitat allat	-45	-51	-41
Isertitat katillugit	-5.631	-5.800	-5.909
Ukiumut DAU-imi inerneritinneqartut	267	318	950

Immikkut ittumik pisussaaffiit

Landskarsip 31.12.2009 makkua akiliussisussaaffigivai qularnaveeqqusiiffigalugillu:

Grønlandsbanken A/S, Sparbank Vest Grønland A/S aamma Vestnorden Fonden akiliussisussaaffinnik aamma qularnaveeqqusiiffinnik nalunaarfigineqarput. Aningaasanik attartortunit, qularnaveeqqusiiffiganit, sillimmasiinermi sallunaveeqqutit assigiinngitsut tiguneqareerput. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat, nunami inuussutisarsiuutaasunut katillugu 55,2 mio. kr. – inik, aningaasanik attartortunut qularnaveeqqusiippat.

Siomatigut Kongeriget Danmarks Fiskeribankimut maannakkut Økonomistyrelsiusumut, kilisaasersornermik ingerlatalinnut, aningaasanik attartortunut, akiliussisussaaneq katillugu 4,8 mio. kr. – iusoq nalunaarutigineqarpoq. Grønlandsbankimut, aningaasanik attartortunut, 0,4 mio. kr. – it qularnaveeqqusiissutigineqarput, taamatuttaarlu tunisassianik suliarineqanngitsunik ingerlataqarlutik piginneqatigiiffimmut 3,0 mio. kr. – it qularnaveeqqusiissutigineqarlutik.

Ilinniartuunermi aningaaseriviit aqutugalugit, aningaasanut attartukkanut, akiliussisussaaffigisat katillutik 0,5 mio. kr. – iupput. Ilinniartuunermi attartukkanut Grønlandsbanken A/S – imit allaffissornikkut ingerlanneqartunut, 58,7 mio. kr. – it qularnaveeqqutissatut inissinneqarput.

Grønlandsbanken A/S – imi, TELE Greenland A/S - imut aamma KNI Pilersuisoq A/S – mut, aningaasanik pilersorneqarnissamut 45 mio. kr. – it akiligassarsiarineqarput. Aningaasat pineqartut, naatsorsuutit inerneranni, aningaasatut attartukkatut allatut nalunaarsorneqarput. Tamatuma saniatigut, pisariaqartitsisoqassappat, pineqartut saniatigut 7 mio. kr. – it periarfissiissutigineqarsinnaapput.

Namminersonerullutik Oqartussat, Kalaallit Nunaanni Landsrådimi, Inatsisartuni Naalakkersuisunilu, siusinnerusukkut sivisuumik ilaasortaasimasunut, soraarnerussutisiaqartitsinissamut pisussaaffeqarput.

Namminersonerullutik Oqartussat, suliffeqarfiit tamakkiisumik pigisat ilaannut landskarsimiit tiguisinnaatitaaneq nalunaarutiginikuuat. Naatsorsuutinut ilanngussami, suliffeqarfiit ataasiakkaat tiguisinnaasaasa amerlanerpaaffiat allaqqavoq.

Arctic Umiaq Line A/S – ilu, sullissinissamut isumaqatigiisummi, tjenestemandit umiartortut pillugit pisussaaffiliisumik isumaqatigiissusiortoqarsimavoq. Pisussaaffik pineqartoq 47 mio. kr.- it missaaniippoq, taakkunannga ukiumi 2006 - imi naatsorsuutini, 19,1 mio. kr. – it allanneqarput, 2007 –imi 10,3 mio. kr.- it, taavalu 2008 – mi 10,2 mio. kr. – it.

Suliffeqarfinnut namminersorlutik sulititanut tunngatillugu, pisussaaffigisanut tunngassutillinnut atatillugu, naatsorsuutit immikkut suliarineqareersut innersuussutigineqassapput.

Entrepreneur, Qorlortorsuarmi imeq atorlugu nukissiorfimmik suliarinnittoq, Nukissiorfinnut nalunaarpoq, aningaasartuutit qaavatigut aningaasartuutaasut 220 mio. kr. – it missaaniittut akilerneqassasut. Tamanna pillugu isumaqatigiissitsiniarnikkut suliassaq 2009 – mi aallartinneqarpoq. Isumaqatigiissitsiniarnikkut suliap, 2011 – imi naammassineqarissaa naatsorsuutigineqarpoq.